

Dagelijks nieuws op Accountant.nl

Blijf dagelijks op de hoogte van het laatste nieuws met **www.accountant.nl**. U kunt zich daar tevens aanmelden voor een wekelijkse nieuwsbrief met de belangrijkste berichten, inclusief persoonlijke voorkeur voor specifieke onderwerpen. Van veel nieuwsberichten in 'de Accountant' zijn op Accountant.nl uitgebreider versies met aanvullende bronnen beschikbaar.

Regelgeving digitale factuur vervalt

De Belastingdienst heeft een groot aantal beperkingen voor digitale facturen laten varen. Daardoor hebben deze nu dezelfde status als de papieren variant. De overheid verwacht dat het bedrijfsleven door digitaal factureren zeshonderd miljoen euro kan besparen op administratieve lasten. Voortaan is een eenvoudige pdf of word-document per e-mail voor de Belastingdienst al een geldige factuur. Tot voor kort moesten ontvangers ermee akkoord gaan en moest een elektronische handtekening op de rekening staan. Een voorwaarde is nog wel dat de factuur herleidbaar is naar een bedrijf. "In een losse e-mail zetten dat je iets hebt geleverd kan dus niet", aldus woordvoerder Marcel Hulman van het ministerie van Financiën.

'Sinterklaas bestaat dus wel en hij heet Wouter.'

Mr. R.W. van der Grinten reageert onder de weblog van Jules Muis op Accountant.nl, 6 februari 2006

12,5 miljoen euro voor mkb in buitenland

Economische Zaken trekt 12,5 miljoen euro uit om mkb-ondernemers met exportplannen te ondersteunen. Mkb-ers kunnen gebruikmaken van de nieuwe regeling *prepare2start*. De ondersteuning bestaat uit advies en begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van een internationaliseringsplan, plus een bijdrage in de kosten van een aantal genoemde activiteiten. De subsidie bedraagt vijftig procent van de gemaakte kosten, tot een maximum van 11.500 euro. Ondernemers kunnen voor een aanvraag terecht bij de Kamers van Koophandel, Buma, FHI, FME/CWM, HISWA, Metaalunie, Modint en Syntens. Meer informatie is te vinden op de website www.evd.nl/prepare2start.

In Memoriam oud NIVRA-voorzitter Aad Tempelaar (1918-2009)

Aad Tempelaar in gesprek met koningin Beatrix tijdens de opening van het NIVRA-gebouw.

Donderdag 12 februari 2009 is oud NIVRA-voorzitter A.F. (Aad) Tempelaar op negentigjarige leeftijd overleden. Met het overlijden van Aad Tempelaar is ons een van de groten uit het naoorlogse beroep ontvallen, een van hen die het beroep in Nederland vorm hebben gegeven en internationaal op de kaart hebben gezet.

Tempelaar heeft vele functies in de beroepsorganisatie vervuld. Twee daarvan springen in het bijzonder naar voren. In de eerste plaats was dit zijn optreden als laatste voorzitter van het NIVA en als eerste voorzitter van het NIVRA.

Toen de Wet op de Registeraccountants in 1967 in werking trad, werd Aad door de staatssecretaris van Economische Zaken benoemd tot voorzitter, belast met het bijeenroepen en organiseren van de oprichtingsvergadering van het NIVRA.

Een tweede belangrijke functie van Aad was de vertegenwoordiging van het Nederlandse beroep in het buitenland. Deze functie lag min of meer in het verlengde van de taak die Aad in zijn eigen maatschap vervulde: contact leggen met buitenlandse collega's.

De contacten die Aad in het buitenland had gelegd, kwamen goed van pas, toen hij op instituutniveau het Nederlandse beroepsbelang ging behartigen, een subtiel en gecompliceerd spel om erkenning te krijgen voor Nederland als een van de toonaangevende landen in het accountantsberoep. Aad werd een bekende figuur op het internationale speelveld, zijn mening had gewicht, hij kende veel mensen en veel mensen kenden hem.

Ook op het Europees toneel was Aad een bekende verschijning. Hij heeft een aantal jaren als voorzitter zitting gehad in het bestuur van de toenmalige UEC en presideerde de Europese studieconferentie die in 1980 in Amsterdam werd gehouden.

Nog andere functies heeft Tempelaar in de beroepsorganisatie vervuld, onder meer lid van het Onderwijs- en Examenbureau, examiner, lid van de Commissie Buitenlandse Betrekkingen, voorzitter Werkgroep Sociaal Jaarverslag.

Van veel belang ook was, na zijn pensionering, zijn rol als voorzitter van de Commissie Onderzoek Publieke Accountantsverklaringen (COPA), een eerste schuchtere aanzet tot kwaliteitstoetsing vanwege het NIVRA: wanneer een gepubliceerde accountantsverklaring, of de gerelateerde verantwoording, aanleiding gaf tot vragen, werd de betrokken accountant vriendelijk uitgenodigd tot een collegiaal gesprek onder vier ogen met de voorzitter.

In de omgang was Aad een aangenaam persoon, zelden geagiteerd, vriendelijk, een onderhoudend causeur. Verscheidene bekenden uit het beroep werden allengs in de loop der jaren tot goede vrienden, met wie hij met grote trouw contact bleef onderhouden. Die vrienden zullen Aad Tempelaar nu node missen.

Hans Burggraaf

Zie Accountant.nl voor een uitgebreider In Memoriam (onder nieuwsbericht 'Oud NIVRA-voorzitter Aad Tempelaar overleden', 16 januari 2009).

BDO en Ernst & Young verlengen sportsponsoring

BDO blijft komende vier jaar één van de acht exclusieve partners van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond. Vanaf 1 juli 2009 wordt BDO shirtsponsor van alle bondsscheidsrechters in Nederland. BDO is sinds 1995 sponsor van de KNHB.

Ernst & Young verlengde zijn sponsorcontract als Partner in Sport van NOC*NSF, eveneens voor vier jaar. Het kantoor, al sinds 1999 sponsor van de Nederlandse sportkoepel, steunt met de voortzetting van het partnership ook de ambitie om de Olympische Spelen in 2028 naar Nederland te halen.

Lees het artikel over accountantskantoren en sponsoring in 'de Accountant' van juli/augustus 2008.

Miljarden fraude in Zwitserland ...

In Zwitserland is in 2008 voor miljarden gefraudeerd en verduisterd. Alleen al de waarde van de strafzaken die voor de rechter zijn gebracht - doorgaans slechts een fractie van de werkelijke criminaliteit - belooft één miljard Zwitserse frank ofwel bijna zevenhonderd miljoen euro. In de meeste gevallen is daarbij geld van investeerders verduisterd.

De één miljard frank is becijferd door KPMG Zwitserland, dat onlangs net als KPMG UK met een lokale variant van de fraudebarometer kwam. Meer dan de helft van de miljard Zwitserse franken komt voor rekening van leden van het managementteam.

Een sprekend voorbeeld is de adjunct-directeur c.q. hoofd van de boekhouding van een Italiaanse bank in Zwitserland. De man ontvreemde ruim zeven miljoen euro, stopte het merendeel in Tupperware-dozen en begroef deze in het bos.

In tweede instantie bleek de man nog vier ton aan verduisterd geld op buitenlandse rekeningen te hebben staan. Toen de bankier in 2000 terechtstond wegens witwassen verklaarde hij nog tegenover de rechter dat al het geld verdwenen was.

Investeerders, met name pensioenfondsen, hebben afgelopen jaar voor in totaal 350 miljoen euro schade opgelopen door financiële criminaliteit. Volgens KPMG is het criminele geld onder meer gestoken in cosmetische operaties, gokken, horloges, feesten, auto's en luxe vakanties.

... en fraude UK stijgt met veertien procent

De totale gerapporteerde fraude in het Verenigd Koninkrijk steeg van 2007 tot 2008 met veertien procent tot £ 1,19 miljard. Dat meldt BDO Stoy Hayward op basis van haar jaarlijkse FraudTrack onderzoek. Simon Bevan, auteur van het rapport en nationaal hoofd van het Fraud Services team van BDO, benadrukt dat de cijfers slechts het topje van de ijsberg tonen. Het omvangrijkst zijn de fraudes in de financiële en verzekeringssector.

Daar noteerde BDO een toename van 83 procent tot £ 788 miljoen. Het totale fraudebedrag in deze sector is goed voor 66 procent van alle gerapporteerde fraude in het Verenigd Koninkrijk.

'Het regeerakkoord is gebouwd op het misverstand dat de economie geen probleem was en het klimaat wel. Nu de economie ongenadig instort, verbreekt de coalitie.'

Commentator Syp Wynia op Elsevier.nl, 9 februari 2009

Voetbalclub Veendam boos op huisaccountant

GIBO

Voetbalclub BV Veendam is boos op huisaccountant GIBO Groep. Het clubbestuur verwijt GIBO dat het niet snel genoeg de jaarrekening heeft ondertekend. Daardoor heeft de KNVB drie

BEELD: MARIA BROUWER

punten in mindering gebracht aan BV Veendam, dat speelt in de eerste divisie van het betaalde voetbal.

Volgens de KNVB-regels moet voor 1 oktober een door de accountant ondertekende jaarrekening binnen zijn. BV Veendam stuurde wel de jaarrekening, maar zonder de paraaf van een accountant. De voetbalclub schuift de schuld hiervoor in de schoenen van GIBO en spreekt op haar website over een inschattingfout. "De gang van zaken is des te onbegrijpelijker nu de huisaccountant de door haar te certificeren jaarrekening zelf had samengesteld", aldus de club. "Daar waar eerder werd geoordeeld dat BV Veendam haar financiële huishouding niet op orde had, is de huidige sanctie dubbel zuur nu de oorzaak is gelegen in de handelwijze van een door BV Veendam ingeschakelde professionele adviseur, terwijl van de zijde van BV Veendam alles in het werk is gesteld om tijdig aan haar verplichtingen te kunnen voldoen."

Piet Smittenberg, regiodirecteur van de GIBO Groep, legt de schuld bij BV Veendam. "Vanuit mijn geheimhoudingsplicht kan ik niet inhoudelijk reageren. Maar op 1 oktober konden wij de jaarrekening nog niet goedkeuren en dus ook geen handtekening zetten."

Desondanks kondigt het bestuur van BV Veendam maatregelen aan, zonder erbij te zeggen of die betrekking hebben op de accountant. Behalve accountant is GIBO ook sponsor van BV Veendam. GIBO sponsort ook de voetbalclubs Groningen en Emmen.

BEELD: MARIA BROUWER

‘KPMG pakt eenzaamheid aan’

KPMG trekt zich het lot van eenzamen aan en is de grondlegger van de maatschappelijke groepering Coalitie Erbij. Dit is een verbond van dertien organisaties die initiatieven nemen om eenzaamheid in de samenleving te bestrijden.

“We hebben de kennis en het netwerk in huis om zo’n project te doen slagen”, zo motiveert initiatiefnemer Jan van den Herik de betrokkenheid van KPMG bij deze niet echt tot de core business behorende strijd. Van den Herik is directeur Corporate Social Responsibility van KPMG en tevens van Samenleving & Bedrijf, een landelijk netwerk van grote bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen verder willen ontwikkelen.

“We zijn goed in advies”, zegt Van den Herik in de Volkskrant. “We hebben het businessplan helpen schrijven en hebben brainstormsessies georganiseerd. Verder hebben we mensen geleverd voor de communicatiewerkgroep. Ook de begeleiding van het hele proces nemen wij voor onze rekening.”

In het Nederlands Dagblad voegt hij daar aan toe: “De mensen die bij ons werken zijn niet alleen accountants, veel van hen zijn ook maatschappelijk betrokken.”

KPMG UK biedt deels betaalde werktijdverkorting

Ongeveer vierhonderd partners (tachtig procent) van KPMG in Engeland maken gebruik van de mogelijkheid van een deels door het kantoor betaalde werktijdverkorting in de vorm van een vierdaagse werkweek of een sabbatical. Ook in andere landen overwegen KPMG-kantoren zulke regelingen in het leven te roepen.

Door deze mogelijkheid voor gedeeltelijk betaald verlof, hoopt KPMG UK gedwongen ontslagen te vermijden. “We willen niet in een situatie komen waarin we tot grote ontslagen moeten overgaan”, zegt hoofd personeelszaken Rachel Campbell.

Het plan volgt op aankondigingen van onder meer Deloitte, Grant Thornton en PKF dat er banen op de tocht staan in Engeland. Afgelopen zomer ontsloeg KPMG UK nog tweehonderd medewerkers en onlangs maakte Mazars in Engeland bekend tot vijf procent van het aantal banen te schrappen (zestig arbeidsplaatsen).

KPMG in Nederland is niet van plan het Engelse KPMG-voorbeeld te volgen, aldus woordvoerder Andy Bellm. “Ook niet op termijn.”

Netwerk Deloitte toch vervolgd in Parmalat-zaak

De rechtszaak in de VS tegen Deloitte & Touche Thomatsu in de Parmalat-zaak gaat door, zo heeft een Amerikaanse rechter bepaald. Rechter Lewis Kaplan gelooft niet in het argument dat de internationale organisatie van Deloitte geen controle uitoefent over de Italiaanse lidorganisatie. Gezien de autoriteit van Deloitte & Touche Thomatsu en de invloed daarvan op de controlepraktijk van Deloitte Italië, is volgens Kaplan de vraag aan de orde in hoeverre de Italiaanse lidorganisatie van Deloitte slechts de status van agent heeft.

De controle van het nu failliete Parmalat gebeurde door de Italiaanse en ook de Braziliaanse lidorganisaties van Deloitte. De internationale organisatie van Deloitte stelt daar niet aansprakelijk voor te zijn. Toch schikte Deloitte in de VS twee jaar geleden een door Parmalat aangespannen rechtszaak voor bijna 150 miljoen dollar. Opmerkelijk is dat rechter Lewis Kaplan zowel deze zaak als de recente zaak tegen Deloitte voorzit.

‘In landen met een minder ontwikkeld ontslagrecht zijn de prestaties vaak beter.’

Oud-hoofdredacteur Henk Steenhuis (HP/De Tijd) op de vraag of Nederlandse journalisten lui zijn, in de Volkskrant, 16 februari 2009

Kritiek op rechtszaken tegen accountants in affaire Madoff

Vanuit juridische hoek klinkt kritiek op de stroom rechtszaken tegen accountantskantoren in de affaire Madoff. Gedupeerde beleggers zouden hun eigen aansprakelijkheid proberen af te wentelen op accountants. De kritiek klinkt vooral naar aanleiding van de door vermogensbeheerder Maxam Capital aangespannen rechtszaak tegen de inmiddels gefuseerde accountantskantoren McGladrey & Pullen en Goldstein Golub Kessler. Maxam, een zogenaamd *feeder fund* dat geld van klanten doorsluist naar onder andere beleggingsmaatschappijen, zag 280 miljoen bij Madoff belegde dollars in rook opgaan. De klacht is dat de accountants niet hebben opgelet bij het checken van Madoffs financiële rapportages.

“Het is net alsof Don Quichotte ten strijde trekt tegen de accountants om zo hun eigen aansprakelijkheid te ontlopen”, stelt Blair Fensterstock van advocatenkantoor Fensterstock & Partners tegenover persbureau Bloomberg. “Het accountantskantoor kan haar taak alleen goed uitvoeren als Maxam haar van alle beschikbare informatie heeft voorzien om een goede controle uit te voeren. Ik veronderstel dat McGladrey & Pullen zal stellen dat zij net zo goed voor de gek werden gehouden door Madoff.”

Tal van accountantskantoren zijn inmiddels gedaagd door gedupeerde Madoff-beleggers. Het verwijt is steeds dat de accountants alarmsignalen over onbetrouwbare beleggingen hebben genegeerd. Van de big four bleef alleen Deloitte tot nu toe nog buiten schot.

BEELD: JEROEN VAN DER MEYDE

MVO-verslaggevingsprijzen: 'Waarom zit uw baas hier niet?'

Staatssecretaris Frank Heemsker van Economische Zaken heeft op 29 januari 2009 de Transparantiebenchmarkprijs 2008 voor het volledigste en meest transparante maatschappelijke jaarverslag uitgereikt aan de Rabobank (zie foto).

Verder zijn er op initiatief van het NIVRA en de Vereniging voor Milieucountancy (VMA) twee deel prijzen uitgereikt. De ACC Award voor het 'meest communicatieve (maatschappelijke) jaarverslag' ging naar Air France/KLM. En de prijs voor het 'meest innovatieve jaarverslag' ging naar twee bedrijven: Shell en Unilever. Daarbij is vooral gelet op de mate van interactiviteit.

Tijdens de uitreiking van de prijzen stelde NIVRA-directeur Gert Smit de aanwezigen de vraag 'Waarom zit uw baas hier niet?' Volgens Smit zouden bedrijven hun mvo-verslaggeving net zo belangrijk moeten vinden als hun financiële verslaggeving en verwees naar de belangstelling voor de Sijthoff-prijs voor het beste financiële jaarverslag. "Het wordt tijd dat ook hier ceo's en commissarissen zich verdringen om erbij te zijn, en ik voorzie dat dit ook gaat gebeuren."

Dossier Satyam op **Accountant.nl**

De fraude die begin januari 2009 aan het licht kwam bij het ICT-bedrijf Satyam wordt al betiteld als het Indiase Enron. Blijf op de hoogte via het permanent geactualiseerde Dossier Satyam op Accountant.nl. Ook over de Kredietcrisis, XBRL en Arbeidsmarkt en de Ahold-zaak zijn dossiers beschikbaar.

Milde straf voor ex-top Ahold

In de rechtszaak rond de Ahold-fraude heeft het Amsterdamse gerechtshof ex-Ahold-topman Cees van der Hoeven in hoger beroep veroordeeld tot € 30.000 boete. Oud-cfo Michiel Meurs krijgt een taakstraf van 240 uur, € 100.000 boete en zes maanden voorwaardelijk, en ex-bestuurder Jan Andreae € 50.000 boete en drie maanden voorwaardelijk. Voormalig commissaris Ture Fahlin is op alle punten vrijgesproken. Met deze uitspraak legde het hof op 28 januari 2009 de betrokkenen bij de grootste boekhoudfraude uit de Nederlandse geschiedenis een mildere straf op dan destijds de rechtbank. De uitspraak is een tegenvaller voor het Openbaar Ministerie, dat onvoorwaardelijke celstraffen had geëist van twee tot tien maanden.

De kern van de strafzaak was of de verdachten zich door het opstellen en gebruik van controlletters schuldig hebben gemaakt aan valsheid in geschrifte en door het verzwijgen van de sideletters de accountant hebben opgelicht. Volgens het hof wist Van der Hoeven niet van de hoed en de rand.

De rechter rekent hem wel aan dat hij in november 2002 wist van het bestaan van de control- en sideletters maar niet aan de bel trok en deze ook niet overhandigde aan de accountant.

Voor wat betreft Meurs en Andreae spreekt het hof van ernstige strafbare feiten, een vertrouwensbreuk en oplichting van accountant Deloitte.

Meurs wordt gezien 'als spil in dit geheel'. Hij maakte valse controlletters op en gebruikte ze.

Naar aanleiding van de uitspraak is kritiek geuit op de als laag ervaren strafmaat. Dit mede vanwege het feit dat het hof in het vonnis wel benadrukt dat van bestuurders op dit niveau een 'hoge mate van integriteit' mag worden verwacht.

Zie pagina 30 voor een bespreking van het vonnis door Marcel Pheijffer.

Advocaat-generaal Peter Greve over 'klassejustitie'

Hoewel advocaat-generaal Peter Greve, aanklager in het hoger beroep van de Ahold-zaak en zelf registeraccountant, niet specifiek op het Ahold-vonnis wil ingaan, stelde hij in NRC Handelsblad van 13 februari 2009 wel 'in het algemeen' dat het goed zou zijn "als bestuurders of adviseurs zoals advocaten en accountants, vaker tot gevangenisstraf veroordeeld zouden worden". Op de vraag of voor witteboordencriminaliteit een andere strafmaat geldt, antwoordt Greve: "U vraagt eigenlijk, is er sprake van klassejustitie? Ja, ik denk van wel. Mensen in dit soort zaken komen er vanaf met relatief milde straffen."

De maatschappelijke kosten die door beursfraude ontstaan moeten volgens hem worden meegewogen. "Als accountants niet meer op de *letter of representation* van bedrijven kunnen vertrouwen moeten zij extra controleren, wat extra controlekosten met zich meebrengt. In het geval van Ahold ontstond er onzekerheid bij beleggers, financiers en leveranciers. Dat leidt ertoe dat zij hoger dividend eisen, hogere rente berekenen of minder snel bereid zijn kredieten te verstrekken. Het gevolg is dat het bedrijf veel meer werkkapitaal nodig heeft."

Greve vindt dat soms een voorbeeld nodig is. "Gevangenisstraf geeft altijd een bepaald stempel; dan heb je echt iets gedaan wat niet mag. Bij het grote publiek bestaat het beeld dat de gevangenis er is voor echte criminelen en niet voor witteboordencriminelen. Dat beeld is niet juist, maar als daar aanleiding toe is, zou ik best vaker een bedrijfsbestuurder of een adviseur zoals een advocaat, accountant of notaris tot gevangenisstraf veroordeeld willen zien."

Toch heeft de nu afgeronde Ahold-zaak wel degelijk een preventief effect, zegt hij. "Door de Ahold-zaak is oplichting van de accountant extra onder de aandacht gebracht. Dat staat nu bij iedereen op het netvlies. Je hebt niet zo heel veel zaken nodig voor het kweken van dat soort bewustzijn."

Zie voor een interview met Peter Greve 'de Accountant' van december 2008.

'Van Gaal laat zijn ploeg de laatste maanden heel zakelijk, een beetje saai, maar wel bijzonder effectief voetballen. Zoals een accountant het zou doen dus.'

Voetbalcommentaar in *Spits!*, 5 februari 2009

Personalia...

Met ingang van 1 januari 2009 is **Leo van Wersch** (34) als aandeelhouder toegetreden tot RSM Wehrens, Mennen & de Vries. Van Wersch werkt bij kantoor Heerlen en is sinds 2005 werkzaam bij de firma.

Marcel Schürmann (geen RA) is benoemd tot programmadirecteur Permanente Educatie & Executive Education van de NIVRA-Nyenrode School of Accountancy & Controlling. Schürmann heeft ruim twintig jaar ervaring in de financiële wereld en was hiervoor directeur van de ABN Amro Academy voor de business unit Nederland.

San Croonenberg (41) is per 1 januari 2009 benoemd tot coördinator Internal audit en secretaris van de Vakgroep INTAC van het NIVRA. Zij is in 1999 afgestudeerd aan NIVRA-Nyenrode en was senior audit manager bij internationale (beursgenoteerde) ondernemingen als Office Depot, J.M. Huber Corporation en Océ.

Thijs Smit (52) is voorgedragen voor een positie in het bestuur van het wereldwijde Institute of Internal Auditors (IIA). Hij zal formeel worden benoemd tijdens de Algemene Ledenvergadering op 13 mei 2009 in Johannesburg. Smit is directeur Concern Audit bij bankverzekeraar SNS Reaal (zie pagina 38).

...en Zaken

De **GIBO Groep** bundelt zijn vestigingen in Den Bosch en Vught tot één vestiging in Den Bosch. Naast accountantswerk en diverse adviesdiensten worden vanuit de vestiging ook personeels- en salarisadministratie voor klanten verzorgd.

Shu Lun Pan Management Co Ltd, een van China's grootste accountantsorganisaties, is toegetreden tot het BDO International netwerk. Daarmee verdubbelt het totaal aantal BDO medewerkers in China tot vierduizend en wordt het de grootste accountantsorganisatie in China, naast de big four.

Microfinanciering nu landelijk beschikbaar

Op 3 februari 2009 zijn de websites *microfinancing.com* en *eigenbaas.nl* live gegaan. Daarmee is de landelijke beschikbaarheid van microfinanciering een feit. Het ministerie van Economische Zaken stelt vijftien miljoen euro beschikbaar voor de kredietverstrekking via Stichting Microkrediet Nederland Qredits. Microfinanciering is vooral bedoeld voor mensen met een ondernemingsplan of bestaande onderneming die moeite hebben coaching of krediet te vinden. Er zijn twee regelingen voor microfinanciering: een lening bij de Stichting Microkrediet Nederland Qredits en een borgstelling door de overheid. Vooralsnog gaat het om pilots die duren tot 1 januari 2011.

ING-deal leidt tot discussie over verslaggeving

Minister Wouter Bos van Financiën wil dat de verslaggevingsregels voor de waardering van financiële instrumenten tegen het licht worden gehouden. Fair value heeft volgens hem "een versterkend effect" op de kredietcrisis. Dit zei Bos op 27 januari 2009 in een interview met RTL-Z, naar aanleiding van de garantieregeling die de Staat heeft getroffen met ING. "We hebben gebruikgemaakt van het feit dat de IFRS-regels die ING verplichten om voorzieningen te treffen, niet gelden voor overheden", aldus Bos, die in dat verband aanleiding ziet voor discussie over de verslaggevingsregels voor illiquide producten. "Op deze concrete portefeuille is tot nu toe elke dollar afgelost die moest worden afgelost.

Toch wordt hij niet vertrouwd in de markt. Als je een product niet kunt verkopen in de markt, is die marktwaarde laag, of zelfs nul, terwijl de economische waarde optimaal is, want al het geld komt binnen. Maar toch mogen ze het niet als economisch gezonde portefeuille op de markt zetten."

Op 11 februari 2009, twee weken na het interview, nam de Tweede Kamer in lijn met de stellingname van Bos een motie aan van Frans De Nerée tot Babberich, waarin de regering wordt opgeroepen om de IASB en de FASB over te halen de regels voor fair value-waardering van illiquide beleggingen aan te passen.

Dit tot verbazing van Koos Vos, coördinator publieke sector bij het NIVRA: "Het is curieus dat de politiek als reactie op de reddingsoperatie voor ING reageert met een motie die *de facto* leidt tot minder transparantie. Waar het nu om gaat zijn de Amerikaanse hypotheek van ING, die op dit moment niets waard zijn. Dat is de realiteit,

deze hypotheek zijn op dit moment onverkoopt. Maar op het moment dat je dit zo opschrijft, wordt men zenuwachtig in de politiek en zoekt men stabiliteit."

De vraag is of de overheid er niet beter aan doet om ook het baten-lastenstelsel in te voeren, stelt Vos. Hij verwijst naar de International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB) van de International Federation of Accountants (IFAC) die werkt aan verslaggevingsregels voor de publieke sector. "Dit is dan ook een goed moment voor de politiek om zich af te vragen hoe het zit met de waardering voor bezit van banken waarin de overheid geld steekt. De vraag zou moeten zijn wat het beste stelsel is voor de rijksoverheid."

Zie ook *Opinie en de weblog van Jules Muis 'Wouter Bos verkoopt knollen voor citroenen' op Accountant.nl.*

Koos Vos: (NIVRA): 'Curieuze motie.'

Pieter Jongstra nieuwe voorzitter E&Y

Pieter Jongstra is benoemd tot Country Managing Partner voor Ernst & Young Nederland en bestuursvoorzitter van Ernst & Young Nederland en België. Hij volgt Jan Nooitgedagt op die is voorgedragen als cfo van Aegon en daarom eerder met onmiddellijke ingang terugtrad. Jongstra startte in 1982 bij Ernst & Young, werd in 1992 partner en controleert diverse nationale en internationale cliënten. In 2003 werd hij voorzitter van de Nederlandse accountantsmaatschap en trad hij toe tot de raad van bestuur. Vanaf 2005 leidde Jongstra de accountants en organisatie-adviseurs in Central Europe (inclusief Nederland) en was hij lid van het bestuur van de Central Europe Area.

Definitieve versie 'Monitoring Internal Control' (COSO)

De Committee of Sponsoring Organizations (COSO) heeft de definitieve versie van de richtlijn over de monitoring-component van het COSO-raamwerk voor interne beheersing gepubliceerd. De publicatie bestaat uit drie delen en is in papieren of elektronische vorm te bestellen via de website CPA2biz van de Amerikaanse beroepsorganisatie van accountants AICPA. Een introductie van vier pagina's is te downloaden van de COSO-website. Zie 'de Accountant' van september 2008 voor een artikel over de ontwerprichtlijn.

Schaatspret heeft (g)een prijs

Schaatsen is niet zonder gevaar. Eimert van Middelkoop was daar afgelopen januari het beste bewijs van: de minister van Defensie hield er een gebroken pols aan over en was bepaald niet de enige. Die schaatsblessures kosten handenvol geld en het is haast onvermijdelijk dat iemand in de nadagen van de schaatspret het feestje verstoort met een berekening van de schade.

De stichting Consument en Veiligheid schat op basis van de registraties op de Spoedeisende Hulpafdeling van ziekenhuizen dat er in de vorstperiode 13.000 slachtoffers zijn geweest en dat heeft ons 80 miljoen euro gekost. Dat hoge cijfer schreeuwt om een toelichting en die kunnen we krijgen van de woordvoerder. De directe medische kosten bedragen volgens haar 1.200 euro per geval en dat leidt voor alle Nederlandse ziekenhuizen samen tot een totaalbedrag van 15,6 miljoen. Het leeuwendeel van de kosten zit echter in de verzuimkosten als gevolg van de blessure. Volgens het letsellastmodel - ontwikkeld met de Erasmus Universiteit - maken ongeveer 8.900 van de 13.000 ongelukkigen deel uit van de beroepsbevolking en per geval kost hun verzuim de maatschappij 7.500 euro.

Op de vraag of dat niet wat aan de hoge kant is komt geen bevredigend antwoord. Wel wordt - voorspelbaar - ons op het hart gedrukt dat het echt aan te raden is om voortaan een helm en polsbeschermers te dragen.

Oordeelt u dus met uw eigen *professional judgment* over de kille cijfers. Houd daarbij in gedachten dat een modale werknemer - met een salaris van 32.000 euro - voor dat geld bijna drie maanden thuis kan zitten. En bedenk daarbij ook dat Van Middelkoop het goede voorbeeld aan de natie gaf door met een gebroken pols een spoeddebat over zijn eigen functioneren in te gaan.

Jammer dat niemand heeft uitgerekend hoeveel waarde het tijdelijk oplevende gelukzalige collectieve gevoel vertegenwoordigt. De vreugde moet immers een tijdelijk effect hebben gehad op het geluksgevoel en misschien zelfs wel op de productiviteit: het werk moest immers snel af, zodat men onbetaald vrijaf kon nemen om het ijs op te gaan.

Het Economisch Bureau van ING heeft overigens nog wel een berekening gedaan naar de directe economische impuls. De schaatsenverkoop van 80 miljoen euro blijkt dan op zijn minst flink tegenwicht te bieden aan de schade. Econoom Charles Kalshoven geeft namens ING in De Telegraaf van 12 januari 2009 inzicht in de achterkant van zijn sigarendoos: hij gaat ervan uit dat één op de tien Nederlanders voor gemiddeld 50 euro schaatsen heeft gekocht. Tegen zo'n doorwrochte analyse kan natuurlijk niemand op.

NART WIELAARD & TOM NIEROP

SPOOKCIJFER

Accountant.nl

Voor eerdere Spookcijfers, reacties of suggesties zie Accountant.nl (Spookcijfer).